

**Utlåtande 2017:129 RVII (Dnr 106-358/2016)**

## **Låt stadens alla fastighetsägare ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter**

Motion (2016:27) av Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:27) av Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L) om att låta stadens alla fastighetsägare ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

**Föredragande borgarrådet Daniel Helldén** anför följande.

### **Ärendet**

Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden erbjuder fastighetsägare att ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter så att klotter som gäller deras fastigheter saneras omedelbart. Fastighetsägarna föreslås själva betala för det utförda arbetet.

### **Beredning**

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Einar Mattsson Fastigheter, Fastighetsägarna Stockholm, Heba Fastigheter, Skandia Fastigheter och Stena Fastigheter.

Einar Mattsson Fastigheter, Fastighetsägarna Stockholm, Heba Fastigheter, Skandia Fastigheter och Stena Fastigheter har inte inkommit med svar.

*Stadsledningskontoret* anser att förslaget är lovvärt, men ogenomförbart med hänvisning till bestämmelserna om en kommuns allmänna befogenheter enligt kommunallagen. Enligt 2 kap 1 § kommunallagen föreligger hinder för en kommun att upphandla verksamhet som kan avropas av andra än kommunen. Detta beror på att ett sådant förfarande skulle kunna ha inverkan på den fria konkurrensen och därmed anses ligga utanför vad som brukar anges som ”den kommunala kompetensen”. Det vill säga att kommunen agerar inom ett område som ligger utanför kommunens uppdrag.

*Fastighetsnämnden* anser inte förslaget vara genomförbart på grund av hinder såsom upphandlingsjuridiska frågor, ansvarsfrågor efter sanering och pris- och betalningshantering.

*Trafiknämnden* instämmer i att kommunallagen hindrar en kommun att upphandla verksamhet som kan avropas av andra än kommunen och att ett sådant förfarande skulle kunna ha inverkan på den fria konkurrensen och därmed anses ligga utanför den kommunala kompetensen.

*Farsta stadsdelsnämnd* anser idén tankvärd och säkert av intresse för privata fastighetsägare, men anger att lagen om offentlig upphandling troligtvis gör det svårt att ansluta privata fastighetsägare.

*Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd* instämmer i att det av juridiska skäl inte är möjligt att erbjuda anslutning för övriga fastighetsägare till stadens befintliga tecknade avtal. Nämnden påpekar dock att ett arbete pågår med att skapa ett forum för dialog med de fastighetsägare som finns inom stadsdelsområdet i syfte att sprida information om idén bakom stadens 24-timmarsgaranti samt fördelarna med en snabb sanering. Privata fastighetsägare och bostadsrättsföreningar kan teckna egna avtal med motsvarande innehåll.

*Norrmalms stadsdelsnämnd* anser att det skulle vara positivt om alla fastighetsägare i staden vill ansluta sig till en 24-timmarsgaranti mot klotter.

## Mina synpunkter

Stockholms stad har sedan flera år en 24-timmars klottergaranti. Av stadens policy mot klotter och skadegörelse framgår att det är allas ansvar att vårda stadsmiljön, men att staden utfäster att sanera de egna fastigheterna inom 24 timmar efter anmälan om klotter eller annan skadegörelse kommit in.

Trafikkontoret ansvarar för att klottersanering utförs på konstruktioner och anläggningar inom offentlig plats, d.v.s. gator, torg och parker. Stadens kommunala bostadsbolag och fastighetskontoret ansvarar för sanering på

stadens husfasader. Trafikkontoret är via synpunktsportalen och stadens ”Tyck till”-app mottagare av anmälningar om klotter. Trafikkontoret vidarebefordrar anmälningar till ansvarig för berörd fastighet eller anläggning. Stadens egna fastighetsbolag samt berörda förvaltningar har tecknat egna avtal om klottersanering för de fastigheter och anläggningar som faller inom deras ansvar. De tecknade avtalen är anpassade efter vilken typ av byggnader och anläggningar som avses i respektive upphandlad tjänst. Det innebär att de upphandlade tjänsterna kan ha lite olika utformning. Fastighetskontorets upphandling är till exempel anpassad för sanering av de kulturhistoriska och offentliga miljöer som förvaltas och kräver särskilda hänsyn vid val av saneringsmetoder.

Jag instämmer i motionärernas uppfattning att det för stockholmarna inte syns någon skillnad mellan klotter på stadens fastigheter och klotter på fastigheter ägda av andra. Det är dock, som remissinstanserna tar upp, inte juridiskt möjligt att upphandla verksamhet som kan avropas av andra än kommunen. Staden har dock ett nära samarbete med ett antal lokala fastighetsägarföreningar, utbyter regelbundet information och erfarenheter om klottersanering i form av metodval m.m. och betonar vikten av snabb sanering. Det är möjligt för privata fastighetsägare att själva sluta avtal med entreprenörer som sanerar klotter och upprätta en egen 24-timmarsgaranti.

#### Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:27) av Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L) om att låta stadens alla fastighetsägare ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 17 maj 2017

På kommunstyrelsens vägnar:  
K A R I N W A N N G Å R D

Daniel Helldén

*Ulrika Gunnarsson*

**Reservation** anfördes av Lotta Edholm (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:27) av Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L) om att låta stadens alla fastighetsägare ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter bifalls
2. Därutöver anføres följande.

För medborgarna syns ingen skillnad mellan klotter på en kommunal fastighet och klotter på en fastighet ägd av någon annan. Samtidigt är det bara staden som sitter på det tyngsta vapnet mot klotter: att kunna anmäla klotter genom stadens felanmälanstjänst. Det är rimligt att även andra fastighetsägare än staden ska kunna få ut den fulla potentialen i stockholmarnas klotteranmälningar. Stockholmarnas vilja att anmäla klotter är god. Det är ett i allra högsta grad kostnadseffektivt sätt att ta in hjälp för att arbeta mot klotter. Staden borde dra så mycket nytta som möjligt av stockholmarnas vilja att hjälpa till i arbetet mot klotter. Det är därför bekymmersamt att anmälningar som stockholmarna skickar in och som gäller privata fastigheter inte omfattas av 24-timmarsgarantin.

Vi vill återigen understryka att vårt förslag inte innebär att privata fastighetsägare ska tvingas ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti, utan att de ska ha möjlighet att göra det om de vill.

Att bjuda in andra fastighetsägare i 24-timmarsgarantin behöver heller innebära att det sker med stadens avtal med klottersanerare. Staden har ett system för snabb respons på stockholmarnas anmälningar – det är den delen av 24-timmarsgarantin som är värd att sprida.

## Remissammanställning

### Ärendet

Lotta Edholm och Patrik Silverudd (båda L) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden erbjuder fastighetsägare att ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter så att klotter som gäller deras fastigheter saneras omedelbart. Fastighetsägarna föreslås själva betala för det utförda arbetet.

### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, trafیکنämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Einar Mattsson Fastigheter, Fastighetsägarna Stockholm, Heba Fastigheter, Skandia Fastigheter och Stena Fastigheter. Einar Mattsson Fastigheter, Fastighetsägarna Stockholm, Heba Fastigheter, Skandia Fastigheter och Stena Fastigheter har inte inkommit med svar.

### Stadsledningskontoret

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har sedan flera år en 24-timmars klottergaranti. Policyn mot klotter och skadegörelse reviderades senast av kommunfullmäktige i samband med beslut om Budget 2015. Av denna framgår att det är allas ansvar att vårda stadsmiljön, men att staden utfäster en garanti att sanera de egna fastigheterna inom 24 timmar efter anmälan om klotter eller annan skadegörelse.

Förslaget att alla fastighetsägare ska ges möjlighet att ansluta sig till stadens garanti är lovvärt, men dessvärre ogenomförbart med hänvisning till bestämmelserna om en kommuns allmänna befogenheter enligt kommunallagen. Enligt 2 kap 1 § kommunallagen föreligger hinder för en kommun att upphandla verksamhet som kan avropas av andra än kommunen. Detta beror på att ett sådant förfarande skulle kunna ha inverkan på den fria konkurrensen och därmed anses ligga utanför vad som brukar anges som ”den kommunala kompetensen”. Det vill säga att kommunen agerar inom ett område som ligger utanför kommunens uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

## **Fastighetsnämnden**

**Fastighetsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2016 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

*Reservation* anfördes av Richard Bengtsson (L), *bilaga 1*.

**Fastighetskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Upphandling av klottersanering sker i staden enligt lagen om offentlig upphandling (LoU). Fastighetskontoret gör en egen upphandling anpassad efter de många kulturhistoriska och offentliga miljöer som förvaltas. Saneringen måste kunna ske på ett anpassat sätt, i vissa fall varsamt och med olika tekniker. Starten av en klottersanering måste föregås av en genomgång om hur rengöringen kan ske. Saneringen kan vara av sådan art att metoden tar längre tid än 24 timmar att genomföra med olika borttagningsmetoder och återställande av fasader, portar, fönster med mera.

Att ur juridisk och operativ synpunkt även kunna erbjuda andra fastighetsägare den upphandlade tjänsten bedöms som mycket svårt. Hinder såsom upphandlingsjuridiska frågor, ansvarsfrågor efter sanering och pris- och betalningshantering bedöms vara stora. Fastighetskontoret anser inte föreslaget vara genomförbart.

## **Trafiknämnden**

**Trafiknämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 följande.

Trafiknämnden beslutar att som svar på remissen överlämna kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

*Reservation* anfördes av Patrik Silverudd (L), *bilaga 1*.

*Ersättaryttrande* gjordes av Mikael Valier (KD) som instämde i reservation från Patrik Silverudd (L).

**Trafikkontorets** tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2016 har i huvudsak

följande lydelse.

Kontoret instämmer i att för stockholmarna syns ingen skillnad mellan klotter på stadens fastigheter och klotter på fastigheter ägda av andra. Mot denna bakgrund kan det synas naturligt att en och samma aktör har en övergripande roll för att åtgärda skadegörelsen. Enligt 2 kap 1 § kommunallagen föreligger dock hinder för en kommun att upphandla verksamhet som kan avropas av andra än kommunen. Detta beror på att ett sådant förfarande skulle kunna ha inverkan på den fria konkurrensen och därmed anses ligga utanför vad som brukar anges som ”den kommunala kompetensen”. Det vill säga att kommunen agerar inom ett område som ligger utanför kommunens uppdrag.

Det bör dock nämnas att kontoret har ett nära samarbete med ett antal lokala fastighetsägarföreningar. I dessa samarbeten utbyts regelbundet information och erfarenheter om klottersanering i form av metodval mm.

### **Farsta stadsdelsnämnd**

**Farsta stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motion från Lotta Edholm och Patrik Silverudd, båda Liberalerna, om att låta alla fastighetsägare i Stockholm ansluta sig till stadens 24-timmarsgaranti mot klotter.

*Reservation* anfördes av Peter Öberg (L) enligt följande.

Att rekommendera kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.

**Farsta stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 15 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser idén tänkvärd och förslaget kan säkert vara av intresse för privata fastighetsägare. Stadens upphandling av klottersanering sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) vilket troligtvis gör det svårt att ansluta privata fastighetsägare. Det finns förmodligen även andra juridiska hinder mot att genomföra förslaget.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

### **Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd**

**Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 25

augusti 2016 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.

**Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Det är trafikkontoret som via bland annat synpunktsportalen och stadens ”Tyck till” - app, är mottagare av anmälningar om klotter. Trafikkontoret vidarebefordra därefter anmälningarna till ansvarig för berörd fastighet eller anläggning.

Stadens egna fastighetsbolag samt berörda förvaltningar har tecknat egna avtal om klottersanering för de fastigheter och anläggningar som faller inom deras ansvar. De tecknade avtalen är anpassade efter vilken typ av byggnader och anläggningar som avses i respektive upphandlad tjänst, det innebär att de upphandlade tjänsterna kan ha lite olika utformning. Trafiknämnden ansvarar exempelvis för klottersanering av egna anläggningar som gångtunnlar m.m. i offentliga miljöer som torg, gatumiljöer och parker. Fastighetskontorets upphandling är anpassad för sanering av de kulturhistoriska och offentliga miljöer som förvaltas och som kräver särskilda hänsyn vid val av saneringsmetoder.

Stadens upphandling av klottersanering sker i enlighet med Lagen om offentlig upphandling. Det är av juridiska skäl inte möjligt att erbjuda anslutning för övriga fastighetsägare till stadens befintliga tecknade avtal. Inom förvaltningen pågår emellertid ett arbete med att skapa ett forum för dialog med de fastighetsägare som finns inom stadsdelsområdet. Förvaltningen kan i ett sådant forum med en fastighetsägarförening medverka till att sprida information om idén bakom stadens 24-timmarsgaranti samt fördelarna med en snabb sanering. Privata fastighetsägare och bostadsrättsföreningar kan teckna egna avtal med motsvarande innehåll.

## **Norrmalms stadsdelsnämnd**

**Norrmalms stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

*Reservation* anfördes av Maria Karlman Noleryd (L), *bilaga 1*.

**Norrmalms stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt trafikkontoret ansvarar varje enskild fastighetsägare för att sanera klotter på sin egendom. Klotter på egendom som tillhör Stockholms stads bolag och förvaltningar



omfattas av stadens klotterpolicy. Policyn innefattar bland annat en garanti om sanering inom 24 timmar. I samband med sanering sker också dokumentation och polisanmälan. Det är trafikkontoret som ansvarar för att ta emot klotteranmälningar och vidarebefordra dem till rätt instans. Inom Stockholms stad är det trafikkontoret som ansvarar för att klottersanering utförs på konstruktioner och anläggningar/anordningar inom offentlig plats (d.v.s. gator, torg och parker). Fastighetskontoret och stadens kommunala bostadsbolag ansvarar för saneringen på husfasader.

Enligt förvaltningen skulle det vara positivt om alla fastighetsägare i staden vill ansluta sig till en 24-timmarsgaranti mot klotter.

## Reservationer m.m.

### Fastighetsnämnden

*Reservation* anfördes av Richard Bengtsson (L) enligt följande.

Att tillstyrka motionen, samt att i övrigt anföra följande:

För medborgarna syns ingen skillnad mellan klotter på en kommunal fastighet och klotter på en fastighet ägd av någon annan. Samtidigt är det bara staden som sitter på det tyngsta vapnet mot klotter: att kunna anmäla klotter genom stadens felanmälanstjänst. Det är rimligt att även andra fastighetsägare än staden ska kunna få ut den fulla potentialen i stockholmarnas klotteranmälningar.

Stockholmarnas vilja att anmäla klotter är god. Det är ett i allra högsta grad kostnadseffektivt sätt att ta in hjälp för att arbeta mot klotter. Staden borde dra så mycket nytta som möjligt av stockholmarnas vilja att hjälpa till i arbetet mot klotter. Det är därför bekymmersamt att anmälningar som stockholmarna och som gäller privata fastigheter inte omfattas av 24-timmarsgarantin.

Att bjuda in andra fastighetsägare i 24-timmarsgarantin behöver i sig inte innebära att det sker med stadens avtal med klottersanerare. Staden har ett system för snabb respons på stockholmarnas anmälningar – det är den delen av 24-timmarsgarantin som är värd att sprida.

### Trafiknämnden

*Reservation* anfördes av Patrik Silverudd (L) enligt följande.

Att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

För medborgarna syns ingen skillnad mellan klotter på en kommunal fastighet och klotter på en fastighet ägd av någon annan. Samtidigt är det bara staden som sitter på det tyngsta vapnet mot klotter: att kunna anmäla klotter genom stadens felanmälanstjänst. Det är rimligt att även andra fastighetsägare än staden ska kunna få ut den fulla potentialen i stockholmarnas klotteranmälningar.

Stockholmarnas vilja att anmäla klotter är god. Det är ett i allra högsta grad kostnadseffektivt sätt att ta in hjälp för att arbeta mot klotter. Staden borde dra så mycket nytta som möjligt av stockholmarnas vilja att hjälpa till i arbetet mot klotter. Det är därför bekymmersamt att anmälningar som stockholmarna och som gäller privata fastigheter inte omfattas av 24-timmarsgarantin.

Att bjuda in andra fastighetsägare i 24-timmarsgarantin behöver i sig inte innebära att det sker med stadens avtal med klottersanerare. Staden har ett system för snabb

respons på stockholmarnas anmälningar – det är den delen av 24-timmarsgarantin som är värd att sprida.

## **Norrmalms stadsdelsnämnd**

*Reservation* anfördes av Maria Karlman Noleryd (L) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att i övrigt anförda följande.

För medborgarna syns ingen skillnad mellan klotter på en kommunal fastighet och klotter på en fastighet ägd av någon annan. Samtidigt är det bara staden som sitter på det tyngsta vapnet mot klotter: att kunna anmäla klotter genom stadens felanmälanstjänst. Det är rimligt att även andra fastighetsägare än staden ska kunna få ut den fulla potentialen i stockholmarnas klotteranmälningar.

Stockholmarnas vilja att anmäla klotter är god. Det är ett i allra högsta grad kostnadseffektivt sätt att ta in hjälp för att arbeta mot klotter. Staden borde dra så mycket nytta som möjligt av stockholmarnas vilja att hjälpa till i arbetet mot klotter. Det är därför bekymmersamt att anmälningar som stockholmarna och som gäller privata fastigheter inte omfattas av 24-timmarsgarantin.

Att bjuda in andra fastighetsägare i 24-timmarsgarantin behöver i sig inte innebära att det sker med stadens avtal med klottersanerare. Staden har ett system för snabb respons på stockholmarnas anmälningar – det är den delen av 24-timmarsgarantin som är värd att sprida.